

הַלְבוֹת נְדָרִים פָּרָק י

א. הַנּוֹדֵר אוֹ הַנִּשְׁבַּע שְׂאִינִי טוֹעֵם הַיּוֹם, אֵינּוּ אָסוּר אֲלֹא עַד שֶׁתַּחֲשֹׁךְ; שְׂאִינִי טוֹעֵם יוֹם אֶחָד, אָסוּר מֵעַתְּ לַעַת מִשְׁעַת נִדְרוֹ. לְפִיכֵן הַנּוֹדֵר שְׂאִינִי טוֹעֵם הַיּוֹם אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתָּר מִשֶּׁתַּחֲשֹׁךְ, לֹא יֵאָכֵל מִשֶּׁתַּחֲשֹׁךְ עַד שִׁישְׂאֵל לַחֲכָם: גְּזֵרָה שְׂמָא יִשְׁבַּע פַּעַם אַחֲרֵת יוֹם אֶחָד וַיֵּאָכֵל מִשֶּׁתַּחֲשֹׁךְ, שֶׁהָרִי אֵין כָּל הָעַם יוֹדְעִין הַפֶּרֶשׁ שֶׁבֵּין זֶה לָזֶה.

ב. נִדֵּר שְׂאִינִי טוֹעֵם יוֹם הָרִי זֶה סָפֵק, וְאָסוּר מֵעַתְּ לַעַת כְּאוֹמֵר יוֹם אֶחָד; וְאִם אָכַל אַחֵר שֶׁחֲשָׁכָה, אֵינּוּ לוֹקָה. שְׂאִינִי טוֹעֵם שַׁבָּת זֶה הָרִי זֶה אָסוּר בִּשְׂאֵר יְמֵי הַשַּׁבָּת וּבִיּוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָרִי הוּא מִתָּר מֵאֶחָד בַּשַּׁבָּת; שְׂאִינִי טוֹעֵם שַׁבָּת אַחַת הָרִי זֶה אָסוּר שְׁבַעַת יָמִים, מֵעַתְּ לַעַת. אָמַר שַׁבָּת סֵתָם, וְלֹא פֶרֶשׁ לֹא אַחַת וְלֹא זֶה הָרִי זֶה סָפֵק, וְאָסוּר שְׁבַעַת יָמִים מֵעַתְּ לַעַת; וְאִם אָכַל אַחֵר הַשַּׁבָּת, אֵינּוּ לוֹקָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ג. שְׂאִינִי שׁוֹתֶה חֹדֶשׁ זֶה אָסוּר בִּשְׂאֵר הַחֹדֶשׁ; אֲבָל בְּיוֹם רֵאשׁ חֹדֶשׁ יִהְיֶה מִתָּר, אֵף עַל פִּי שֶׁהָיָה חֹדֶשׁ חָסֵר. שְׂאִינִי טוֹעֵם חֹדֶשׁ אֶחָד אָסוּר שְׁלוֹשִׁים יוֹם גְּמוּרִין, מֵעַתְּ לַעַת. נִדֵּר חֹדֶשׁ סֵתָם אָסוּר שְׁלוֹשִׁים יוֹם מֵעַתְּ לַעַת, מְסַפֵּק.

ד. שְׂאִינִי אוֹכֵל בֶּשֶׂר שָׁנָה זֶה אֲפִלּוּ לֹא נִשְׂאֵר מִן הַשָּׁנָה אֲלֹא יוֹם אֶחָד, אֵין אָסוּר אֲלֹא אוֹתוֹ הַיּוֹם; וּבִיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, מִתָּר. וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְנִדְרִים, הוּא יוֹם רֵאשׁ חֹדֶשׁ תְּשֻׁרִי. שְׂאִינִי אוֹכֵל שָׁנָה אַחַת הָרִי זֶה אָסוּר שָׁנָה תְּמִימָה, מִיּוֹם לְיוֹם; וְאִם נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, אָסוּר בָּהּ וּבִעֲבוּרָהּ. שְׂאִינִי אוֹכֵל שָׁנָה הָרִי זֶה אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם, מְסַפֵּק כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ה. שְׂאִינִי שׁוֹתֶה יַיִן שָׁבוּעַ זֶה אָסוּר בִּשְׂאֵר שְׁנֵי הַשָּׁבוּעַ, וּבִשְׁנֵת הַשְּׁמִטָּה; וְאֵינּוּ מִתָּר אֲלֹא מִרֵּאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִמּוּצָאֵי שְׁבִיעִית. שְׂאִינִי שׁוֹתֶה יַיִן שָׁבוּעַ אֶחָד אָסוּר שְׁבַע שָׁנִים גְּמוּרוֹת, מִיּוֹם לְיוֹם. אָמַר יוֹבֵל זֶה אָסוּר בִּשְׂאֵר שְׁנֵי הַיּוֹבֵל, וּבִשְׁנֵת הַחֲמִשִּׁים עֶצְמָה.

ו. שְׂאִינִי שׁוֹתֶה יַיִן עַד רֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶדֶר אִם הִיתָה שָׁנָה מְעַבְּרָת, וְלֹא יָדַע שֶׁהָיָה מְעַבְּרָת כְּשֶׁנִּדֵּר אֵינּוּ אָסוּר אֲלֹא עַד רֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶדֶר רֵאשׁוֹן; וְאִם נִדֵּר עַד סוֹף אֶדֶר, הָרִי זֶה אָסוּר עַד סוֹף אֶדֶר שְׁנִי. וְאִם יָדַע שֶׁהַשָּׁנָה מְעַבְּרָת, וְנִדֵּר עַד רֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶדֶר אָסוּר עַד רֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶדֶר שְׁנִי.

ז. הָאוֹסֵר עֲצָמוֹ בְּדִבְרֵי עַד הַפֶּסַח בֵּין שְׂאֵמֶר עַד לְפָנֵי הַפֶּסַח, בֵּין שְׂאֵמֶר עַד הַפֶּסַח אֵינּוּ אָסוּר אֲלֹא עַד שִׁיגִיעַ בִּלְבָד; וְאִם אָמַר עַד שִׁיְהִיָּה הַפֶּסַח הָרִי זֶה אָסוּר, עַד שִׁיצָא הַפֶּסַח. אָמַר עַד הַקָּצִיר אוֹ עַד הַבָּצִיר, אוֹ שְׂאֵמֶר עַד שִׁיְהִיָּה הַקָּצִיר אוֹ הַבָּצִיר אֵינּוּ אָסוּר אֲלֹא עַד שִׁיגִיעַ.

ח. זֶה הַכֹּלֵל: כָּל שִׁזְמוֹנוֹ קְבוּעַ וְנִדֵּר עֲדִיו, אֵינּוּ אָסוּר אֲלֹא עַד שִׁיגִיעַ; וְאִם נִדֵּר עַד שִׁיְהִיָּה, הָרִי זֶה אָסוּר עַד שִׁיצָא. וְכָל שֶׁאֵין לוֹ זְמַן קְבוּעַ, כְּגוֹן זְמַן הַקָּצִיר וְהַבָּצִיר בֵּין שְׁנֵי עֲדִיו, בֵּין שְׁנֵי עֲדִיו עַד שִׁיְהִיָּה אֵין אָסוּר אֲלֹא עַד שִׁיגִיעַ.

ט. הָאוֹסֵר עֲצָמוֹ בְּדִבְרֵי עַד הַקִּיץ הָרִי זֶה אָסוּר עַד שִׁיתְחִילוֹ אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם שְׁנֵי עֲדִיו, לְהַכְנִיס כָּלכָּלוֹת תְּאֵנִים; עַד הַקָּצִיר עַד שִׁיתְחִילוֹ הָעַם לְקַצֹּר קָצִיר חֲטִים, אֲבָל לֹא קָצִיר שְׁעוּרִים.

י. פֶּרֶשׁ וְאָמַר, עַד שִׁיעֵבֶר הִקִּיץ הָרִי זֶה אֲסוּר עַד שִׁיכָּפְלוּ הָעַם רֹב הַמַּחְצָלוֹת שֶׁבַּמְקָצָה, שְׁמִיבִשִּׁין עֲלֵיהֶם תְּאֵנִים וְעֹנָבִים לַעֲשׂוֹתָן גְּרָגְרוֹת וְצִמּוּקִים: הַכֹּל לְפִי מָקוֹם נִדְרוֹ שֶׁלְנוֹדֵר.

יא. פִּיצַד: הָרִי שֶׁנִּדֵּר בַּבְּקָעָה וְאֲסוּר עֲצָמוֹ בְּדָבָר עַד הִקִּיץ, וְעָלָה לָהֶר אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּקִיץ שֶׁלִּמְקוֹם שֶׁהוּא בּוֹ עֵתָהּ, אִם הִגִּיעַ אִם לֹא הִגִּיעַ, אֲלֹא בְּקִיץ שֶׁלִּמְקוֹם שֶׁנִּדֵּר בּוֹ, וְעָלָיו הוּא סוּמָךְ. וְכֵן כָּל פִּיוּצָא בְּזֶה.

יב. הָאֲסוּר עֲצָמוֹ בְּדָבָר עַד הַגֶּשֶׁם הָרִי זֶה אֲסוּר עַד זְמַן הַגֶּשְׁמִים, שֶׁהוּא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל רֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלוֹ. הִגִּיעַ זְמַן הַגֶּשְׁמִים הָרִי זֶה מִתֵּר, בֵּין יִרְדּוּ גֶשְׁמִים בֵּין לֹא יִרְדּוּ; וְאִם יִרְדּוּ גֶשְׁמִים מִשְׁבַּעַה עֹשֶׁר בְּמִרְחֻשׁוֹן, הָרִי זֶה מִתֵּר. וְאִם אָמַר עַד הַגֶּשְׁמִים הָרִי זֶה אֲסוּר, עַד שִׁירְדּוּ הַגֶּשְׁמִים: וְהוּא, שִׁירְדּוּ מִזְמַן רִבִּיעָה שְׁנִיָּה, שֶׁהִיא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּמְקוֹמוֹת הַסְּמוּכִין לָהּ, מִשְׁלוּשָׁה וְעֶשְׂרִים בְּמִרְחֻשׁוֹן וְאַלְף. וְאִם פֶּרֶשׁ וְאָמַר, עַד שִׁיפְסְקוּ הַגֶּשְׁמִים הָרִי זֶה אֲסוּר עַד שִׁיעֵבֶר הַפֶּסַח, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְמְקוֹמוֹת שֶׁהֵן כְּמוֹתֶיהָ.

יג. מִי שֶׁהִדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ בְּמִרְחֻשׁוֹן וְאָמַר לָהּ, שְׂאִין אֶת נִהְיִית לִי מִכָּאֵן וְעַד הַפֶּסַח, אִם תִּלְכִּי לְבֵית אָבִיךָ מֵהַיּוֹם וְעַד סְפוֹת הָרִי זֶה אֲסוּרָה לַהֲנוֹת לוֹ מִיָּד: גִּזְרָהּ, שְׂמָא תֵּלֵךְ. וְאִם הִלְכָה לְפָנֶי הַפֶּסַח, וְהָרִי הוּא מֵהֵנָּה אוֹתָהּ לְפָנֶי הַפֶּסַח הָרִי זֶה לוֹקָה.

יד. עֶבֶר הַפֶּסַח אֵף עַל פִּי שֶׁהִלֵּךְ הִתְנַאֵי הָרִי זֶה אֲסוּר לְנִהַג חֲלִין בְּנִדְרוֹ, וּלְהִנִּיחָהּ שֶׁתֵּלֵךְ וְתִתְּנָהּ; אֲלֹא נוֹהֵג בָּהּ אֲסוּר עַד הַחֹג כְּמוֹ שֶׁנִּדֵּר, וְאֵף עַל פִּי שֶׁתֵּלַךְ הַנִּדֵּר בְּאֲסוּר זְמַן שֶׁעֶבֶר. וְכֵן כָּל פִּיוּצָא בְּזֶה. וְאִם הִלְכָה אַחֵר הַפֶּסַח, אֵינָהּ אֲסוּרָה מִלַּהֲנוֹת לוֹ.

טו. אָמַר לָהּ שְׂאִין אֶת נִהְיִית לִי עַד הַחֹג, אִם תִּלְכִּי לְבֵית אָבִיךָ עַד הַפֶּסַח אֲסוּרָה לַהֲנוֹת מִיָּד. וְאִם הִלְכָה לְפָנֶי הַפֶּסַח, וְנִמְצָא מֵהֵנָּה אוֹתָהּ הָרִי זֶה לוֹקָה; וְאֲסוּרָה בַּהֲנִיתוֹ עַד הַחֹג, וּמִתֵּרֶת לֵילֵךְ לְבֵית אָבִיהָ מִשְׁהִגִּיעַ הַפֶּסַח.

הַלְבוֹת נִדְרִים פֶּרֶק יא

א. קָטָן בֶּן שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, וְקִטְנָה בַּת אַחַת עָשָׂרָה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, שֶׁנִּשְׁבָּעוּ אוֹ שֶׁנִּדְּרוּ, בֵּין נִדְרֵי אֲסוּר בֵּין נִדְרֵי הַקֹּדֶשׁ בּוֹדְקִין אוֹתָן וְשׂוֹאֲלִין אוֹתָן: אִם יָדְעוּ לְשֵׁם מִי נִדְּרוּ, וְלְשֵׁם מִי הִקְדִּישׁוּ וְנִשְׁבָּעוּ נִדְרֵיהֶן קִיּוּמִין, וְהִקְדִּישׁן הַקֹּדֶשׁ; וְאִם לֹא יָדְעוּ, אֵין דְּבָרֵיהֶן כָּלוּם. וְצָרִיכִין בְּדִיקָה כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה שֶׁהִיא שְׁנַת שְׁתֵּים עָשָׂרָה לְקִטְנָה, וְשְׁנַת שְׁלוֹשׁ עָשָׂרָה לְקָטָן.

ב. פִּיצַד: הָרִי שֶׁנִּדְּרוּ אוֹ שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּתַחֲלַת שָׁנָה זֶה, וְשִׂאֲלוּ אוֹתָן וְנִמְצָאוּ יוֹדְעִין, וְנִתְקַיְּמוּ נִדְרָן, וְנִדְּרוּ נִדֵּר אַחֵר אֶפְלוּ בְּסוּף שָׁנָה זֶה צָרִיכִין בְּדִיקָה, וְאַחֵר כֶּךָ יִתְקַיְּמוּ; וְאֵין אוֹמְרִין הוֹאִיל וְנִמְצָאוּ יוֹדְעִין בְּתַחֲלַת הַשָּׁנָה, אֵינָן צָרִיכִין בְּדִיקָה אֲלֹא בּוֹדְקִין כָּל הַשָּׁנָה הַזֹּאת כְּלָה.

ג. קֹדֶם הַזְמַן הַזֶּה אֵף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ יוֹדְעִין אָנוּ לְשֵׁם מִי נִדְּרָנוּ, וְלְשֵׁם מִי הִקְדִּישָׁנוּ אֵין נִדְרֵיהֶן נִדְרִים, וְאֵין הִקְדִּישָׁן הַקֹּדֶשׁ. וְאַחֵר הַזְמַן הַזֶּה, שֶׁנִּמְצָא הֵבֵן בֶּן שְׁלוֹשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, וְהִבֵּת בַּת שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד אֵף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ אֵין

אָנוּ יוֹדְעִין לְשֵׁם מִי נִדְרָנוּ, וּלְשֵׁם מִי הִקְדָּשְׁנוּ דְּבָרֵיהֶן קִיּמִין, וְהִקְדָּשֵׁן הִקְדָּשׁ וְנִדְרֵיהֶן נִדְרִים: אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הִבִּיאוּ שְׂתִי שְׁעָרוֹת. וְזוֹ הִיא עֹנֶת הַנִּדְרִים הָאֲמוּרָה בְּכָל מָקוֹם. הוֹאִיל וְהִגִּיעוּ לְשָׁנֵי הַגְּדוּלִּים, נִדְרֵיהֶן קִיּמִין אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הִבִּיאוּ סִימָנִין, וְעַדִּין לֹא נַעֲשׂוּ גְדוּלִּים לְכָל דָּבָר; וְדָבָר זֶה מִדְּבַרֵי תוֹרָה שֶׁהַמֶּפְלֵא הַסָּמוּךְ לְאִישׁ, הִקְדָּשׁוּ הִקְדָּשׁ וְנִדְרֵיוּ נִדְרִים.

ד. אֵף עַל פִּי שֶׁנִּדְרֵיהֶן קִיּמִין, אִם חָלְלוּ נִדְרָן, אוֹ נִשְׁבְּעוּ וְהִחְלִיפוּ אֵינָן לֹקִין, עַד שֶׁיִּגְדִּילוּ וְיִבִּיאוּ שְׂתִי שְׁעָרוֹת. הִקְדָּשׁוּ, וּבֵא הַגְּדוּל וְנִהְנֶה מִן הַהִקְדָּשׁ שֶׁהִקְדָּשׁוּ לֹקֶה: מִפְּנֵי שֶׁנִּדְרֵיהֶן נִדְרִים מִן הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

ה. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, שְׁבֹת שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד נִדְרִיהָ קִיּמִין, בְּשְׁלֹא הִיָּתָה בְּרִשּׁוֹת הָאֵב, אוֹ בְּרִשּׁוֹת הַבַּעַל; אֲבָל אִם הִיָּתָה בְּרִשּׁוֹת הָאֵב אֶפְלוּ הַגְּדִילָה, וְהָרִי הִיא נַעֲרָה אֲבִיהָ מִפֶּר כָּל נִדְרִיהָ וְכָל שְׁבוּעוֹת שֶׁתִּשְׁבַּע בְּיוֹם שְׁמָעוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "כָּל-נִדְרִיהָ וְאֶסְרֶיהָ . . . כִּי-הִנֵּיא אֲבִיהָ, אֹתָהּ" (במדבר ל, ו).

ו. וְעַד מָתִי הָאֵב מִפֶּר, עַד שֶׁתִּבְגֵּר. בְּגֵרָה, אֵינוֹ מִפֶּר לָהּ; וְהָרִי כָּל נִדְרִיהָ וְשְׁבוּעוֹתֶיהָ כִּנְדָר אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶן "כָּל-אֲשֶׁר-אֶסְרָה עַל-נַפְשָׁהּ, יִקּוּם עָלֶיהָ" (במדבר ל, י).

ז. וּמֵאִימָתִי מִפֶּר הַבַּעַל נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ וְשְׁבוּעוֹתֶיהָ, מִשְׁתַּכְּנִס לַחֲפָה. וְהוּא מִפֶּר לְעוֹלָם, עַד שֶׁיִּגְרָשְׁנָה וְיִגִּיעַ הַגָּט לִידָה. הִיָּתָה מְגֵרֶשֶׁת מִסָּפֵק, לֹא יִפֹּר לָהּ; נִתֵּן לָהּ גָּט עַל תְּנָאִי אוֹ לְאַחַר זְמַן, לֹא יִפֹּר בִּימִים שְׁבַנְתִּים.

ח. וְכֵן מִי שֶׁשָּׁמְעָה שְׂמַת בַּעֲלָהּ, וְנִשְׁאֵת, וְהָרִי בַּעֲלָהּ קִיָּם, וְכָל כְּיוּצָא בָּהּ אֵין הַבַּעַל הָרֵאשׁוֹן וְלֹא הָאַחֲרוֹן מְפִירִין נִדְרֵיהָ; הִיָּתָה מַחֲיִבִּי לְאוּיִן, וְאֵין צָרִיךְ לֹאמַר מַחֲיִבִּי עֲשֵׂה, וְהִפֹּר נִדְרֵיהָ הָרִי אֵלּוּ מוֹפְרִין.

ט. נַעֲרָה מֵאַרְסָה אֵין מִפֶּר נִדְרֵיהָ אֲלֹא הָאֵב עִם הַבַּעַל, כְּאֶחָד; וְאִם הִפֹּר הָאֶחָד לְבָדּוֹ, אֵינוֹ מוֹפֵר. הִפֹּר הַבַּעַל לְבָדּוֹ, וְעִבְרָה עַל נִדְרָה קִדָּם שִׁיפֹר הָאֵב אֵינָה לֹקֶה.

י. מֵת הָאָרוּס חֲזָרָה לְרִשּׁוֹת אֲבִיהָ, וְכָל שֶׁתִּדָּר הָאֵב מִפֶּר כְּשֶׁהָיָה קִדָּם שֶׁתִּתְאַרֵס; מֵת הָאֵב אַחֵר שֶׁנִּתְאַרְסָה, וְנִדְרָה אַחֵר מוֹתוֹ אֵין הַבַּעַל מִפֶּר, שְׂאֵין הַבַּעַל מִפֶּר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ עַד שֶׁתִּכְנִס לַחֲפָה.

יא. נַעֲרָה אָרוּסָה שֶׁנִּדְרָה, וְשָׁמַע אֲבִיהָ וְלֹא שָׁמַע אָרוּסָה, וְנִתְגַּרְשָׁה בּוֹ בְּיוֹם, וְנִתְאַרְסָה לְאַחַר בּוֹ בְּיוֹם אֶפְלוּ לְמֵאָה אֲבִיהָ וּבַעֲלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפִירִין נִדְרֵיהָ שֶׁנִּדְרָה בְּפָנֵי אָרוּס רֵאשׁוֹן: מִפְּנֵי שְׁלֹא יֵצֵאת לְרִשּׁוֹת עֲצָמָה שְׁעָה אַחַת, שֶׁעַדִּין הִיא בְּרִשּׁוֹת הָאֵב מִפְּנֵי שֶׁהִיא נַעֲרָה.

יב. אֲבָל הָאִשָּׁה הַנִּשְׁוֹאָה שֶׁנִּדְרָה, וְלֹא הִפֹּר לָהּ בַּעֲלָהּ, וְגֵרֶשָׁה בּוֹ בְּיוֹם, וְהִחְזִירָהּ בּוֹ בְּיוֹם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפֵּר, שֶׁהָרִי יֵצֵאת לְרִשּׁוֹת עֲצָמָה אַחֵר שֶׁנִּדְרָה: אֵף עַל פִּי שֶׁנִּדְרָה בְּרִשּׁוֹתוֹ, וְהִיא עֲתָה בְּרִשּׁוֹתוֹ הוֹאִיל וְיֵצֵאת לְרִשּׁוֹת עֲצָמָה בְּנִתִּים, נִתְקִימוּ נִדְרֵיהָ.

יג. נַעֲרָה מֵאַרְסָה שֶׁנִּדְרָה, וְלֹא שָׁמַע אֲבִיהָ וְלֹא בַּעֲלָהּ, וְנִתְגַּרְשָׁה וְנִתְאַרְסָה לְאַחֲרִים, אֶפְלוּ לְאַחַר כְּמָה יָמִים כְּשִׁישְׁמַע הָאֵב וְהָאָרוּס הָאַחֲרוֹן מְפִירִין נִדְרֵיהָ שֶׁנִּדְרָה בְּפָנֵי אָרוּס הָרֵאשׁוֹן, הוֹאִיל וְלֹא שָׁמַע אוֹתָם הָאָרוּס הָרֵאשׁוֹן.

יד. נַעֲרָה מֵאַרְסָה שְׁנִדְרָה, וְשָׁמַע אָבִיהָ לְבָדּוּ, וְהִפֵּר לָהּ וּמֵת
הָאָרוֹס קֹדֶם שִׁישְׁמַע, וְנִתְאַרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם אֲפָלוּ לְמֵאָה אָבִיהָ
וְאָרוֹסָה הָאֲחֵרוֹן מִפִּירִין נִדְרִיהָ שְׁנִדְרָה בְּפָנֵי אָרוֹס רֹאשׁוֹן
שָׁמַת קֹדֶם שִׁישְׁמַע. שָׁמַע אָרוֹס רֹאשׁוֹן, וְהִפֵּר וּמֵת, וְאַחֵר כָּךְ
שָׁמַע הָאֵב, וְנִתְאַרְסָה לְאַחֵר בּוֹ בַּיּוֹם אָבִיהָ עִם הָאָרוֹס הָאֲחֵרוֹן
מִפִּירִין נִדְרִיהָ.

זו. שָׁמַע אָבִיהָ וְלֹא שָׁמַע הָאָרוֹס, וּמֵת בּוֹ בַּיּוֹם הָאָרוֹס, אוֹ
שִׁישְׁמַע גַּם הָאָרוֹס וְהִפֵּר אוֹ שָׁתַק, וּמֵת בּוֹ בַּיּוֹם נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת
לָאֵב, וְהָאֵב יָכוֹל לְהִפֵּר; שָׁמַע הָאָרוֹס וְקִיָּם, וּמֵת בּוֹ בַּיּוֹם, אוֹ
שִׁישְׁמַע וְשָׁתַק, וּמֵת בַּיּוֹם שְׁלֹאֲחֵרָיו אֵין הָאֵב יָכוֹל לְהִפֵּר. גִּרְשָׁה
הָאָרוֹס, אַחֵר שִׁישְׁמַע הָרִי זֶה סֶפֶק: אִם הִגְרוּשִׁין כְּשִׁתְּיָקָה,
וְיִפֵּר הָאֵב עִם הַבֶּעַל הָאֲחֵרוֹן שִׁיאָרֵס בּוֹ בַּיּוֹם; אוֹ הִגְרוּשִׁין כְּמוֹ
שְׁקִיָּם אָרוֹס רֹאשׁוֹן, שֶׁכֹּכֵר נִתְקִימוּ הַנִּדְרִים.

זו. שָׁמַע הָאֵב וְהִפֵּר לָהּ וּמֵת הָאֵב, וְאַחֵר כָּךְ שָׁמַע הַבֶּעַל
אֲפָלוּ שָׁמַע הַבֶּעַל קֹדֶם שִׁימּוֹת הָאֵב לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבֶּעַל,
וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִפֵּר לְעוֹלָם אַחֵר מוֹת הָאֵב: שְׁאֵין הָאָרוֹס מִפֵּר
אֶלֶּא בְּשִׁתְּפוֹת.

יו. שָׁמַע אָרוֹס וְהִפֵּר לָהּ וּמֵת, וְאַחֵר כָּךְ שָׁמַע הָאֵב, אוֹ שִׁישְׁמַע
הָאֵב וְהִפֵּר לָהּ, וּמֵת הַבֶּעַל קֹדֶם שִׁישְׁמַע אֵין הָאֵב לְבָדּוּ יָכוֹל
לְהִפֵּר נִדְרִים אֵלוֹ שֶׁנִּרְאוּ לְאָרוֹס רֹאשׁוֹן, אֶלֶּא בְּשִׁתְּפוֹת אָרוֹס
אַחֵרוֹן, אִם נִתְאַרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

יח. נִדְרָה וְהִפֵּר לָהּ אָבִיהָ לְבָדּוּ, וְלֹא שָׁמַע הָאָרוֹס עַד שֶׁנִּכְנְסָה
לְרִשׁוּתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפֵּר: שְׁאֵין הַבֶּעַל מִפֵּר נִדְרֵי אָרוֹסְתּוֹ אַחֵר
שֶׁנִּשְׁאֵת; אֶלֶּא קֹדֶם שֶׁתִּכְנַס לְרִשׁוּתוֹ, הוּא שֶׁמִּפֵּר בְּשִׁתְּפוֹת הָאֵב.

יט. לְפִיכָךְ הָיָה דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים עַד שֶׁלֹּא תֵצֵא בְּתוֹ
מִרְשׁוּתוֹ, אוֹמֵר לָהּ, כָּל נִדְרִים שְׁנִדְרָתָ בְּתוֹךְ בֵּיתִי, הָרִי הֵן
מוֹפְרִין. וְכֵן הַבֶּעַל עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְרִשׁוּתוֹ, אוֹמֵר לָהּ, כָּל
נִדְרִים שְׁנִדְרָתָ מִשְׁאֲרִסְתִּיךְ עַד שֶׁלֹּא תִכְנַסִּי בְּתוֹךְ בֵּיתִי, הָרִי הֵן
מוֹפְרִין: שֶׁהַבֶּעַל מִפֵּר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ, אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁמַע אוֹתָם.

כ. הֵלֶךְ הָאֵב עִם שְׁלוּחֵי הַבֶּעַל, אוֹ שֶׁהִלְכוּ שְׁלוּחֵי הָאֵב עִם
שְׁלוּחֵי הַבֶּעַל עֲדִין אָבִיהָ וּבִעְלָהּ מִפִּירִין נִדְרִיהָ. מִסֵּר הָאֵב
לְשְׁלוּחֵי הַבֶּעַל, אוֹ שֶׁמִּסְרוּ שְׁלוּחֵי הָאֵב לְשְׁלוּחֵי הַבֶּעַל אֵין
הָאֵב יָכוֹל לְהִפֵּר, שֶׁהָרִי יֵצֵאת מִרְשׁוּתוֹ; וְלֹא הַבֶּעַל יָכוֹל לְהִפֵּר,
שְׁאֵין הַבֶּעַל מִפֵּר בְּקוֹדֶםִין, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

כא. שׁוֹמֵרֵת יָבָם אֲפָלוּ עָשָׂה בָּהּ יָבָמָה מֵאָמֵר, וְאֲפָלוּ יָבָם
אַחֵד לִיבָמָה אַחַת אֵינוֹ מִפֵּר נִדְרֵי יָבָמָתוֹ, עַד שִׁיבּוֹא עָלֶיהָ.
הֵיטָה יָבָמָתוֹ נַעֲרָה מֵאַרְסָה לְאַחִיו, וְאָבִיהָ קִיָּם אֵין הֵיכָם עִם
הָאֵב מִפִּירִין נִדְרִיהָ כְּאַחַת, אֶלֶּא הָאֵב לְבָדּוּ הוּא שֶׁמִּפֵּר כָּל
שִׁתְּדֹר; וְאֲפָלוּ עָשָׂה בָּהּ הֵיכָם מֵאָמֵר, אֵינָה כְּנֹעֶרָה מֵאַרְסָה
שְׁאֵין הַמֵּאָמֵר קוֹנֶה בִּיבָמָה קִנְיָן גָּמוֹר, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

כב. נַעֲרָה שֶׁהִשְׁאִיָּה אָבִיהָ, וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגַּרְשָׁה מִן הַנִּשְׁוֹאִין
הָרִי זֶה כִּיתוּמָה בְּחַיֵּי הָאֵב; וְאֵין הָאֵב מִפֵּר נִדְרִיהָ, וְאֵף עַל פִּי
שֶׁעֲדִין הִיא נַעֲרָה.

כג. נַעֲרָה מֵאַרְסָה שְׁנִדְרָה, וְלֹא שָׁמְעוּ נִדְרָה אָבִיהָ וּבִעְלָהּ עַד
שֶׁכִּגְרָה, אוֹ עַד שֶׁנַּעֲשֵׂת יְתוּמָה בְּחַיֵּי הָאֵב הָרִי נִדְרִיהָ קִיָּמִין;

ואין הבעל יכול להפר שהרי יצאת מרשות אביה שהוא מפר עמו בשתפות, ועדין לא נכנסה לרשות הבעל.

הלכות נדרים פרק יב

א. כל הנדרים והשבועות, האב מפר ביום שמעו שנאמר "כל-נדריה ואסריה" (במדבר ל,ו). אבל הבעל אינו מפר אלא כל נדרים ושבועות שיש בהן ענוי נפש, או שהן בדברים שבינו לבינה, כגון שנשבעה או שנדרה שלא תכחל, או שלא תתקשט שנאמר "בין איש, לאשתו" (במדבר ל,ז). ומה בין נדרים שיש בהן ענוי נפש, לדברים שבינו לבינה: שהנדרים שיש בהן ענוי נפש מפר לעצמו, ולאחרים; ושבינו לבינה לעצמו מפר, לאחרים אינו מפר.

ב. פיצד: נדרה שלא לאכל בשר, מפר לה ותהיה מתרת לאכל עם כל אדם לעולם. אסרה עליה תשמיש כל איש שבעולם, יפר חלקו ותהיה משמשתו; וכשימות או יגרשנה, הרי היא אסורה בתשמיש כל אדם. וכן כל פיוצא בזה.

ג. אחד ענוי גדול, ואחד ענוי קטן, ואחד ענוי שהוא לזמן מרבה, או לפי שעה הכל, מפר הבעל. פיצד: נדרה או נשבעה שלא תרחץ היום, או שלא תשתה יין היום, או שלא תאכל דבש היום, וכן אם נדרה שלא תכחל היום, או שלא תלבש רקמה היום מפר. וכן כל פיוצא באלו.

ד. אפלו נדרה ממאכל רע, או ממין שלא טעמה אותו מימיה הרי זה יפר. נדרה משתי כפרות, באחת יש לה ענוי, ובאחת אין לה בה ענוי מפר לזו שמתענה בה, ואינו מפר לזו שאין בה ענוי.

ה. נדרה שלא תאכל תאנים שלמדינה זו, יפר משום דברים שבינו לבינה שעסק גדול הוא לו להטפל ולהביא לה ממדינה אחרת. לפיכך אם מת או גרשה, או שהביא לה איש אחר מפרות אותה מדינה הרי אלו אסורין עליה: שאינו מפר לאחרים, בדברים שבינו לבינה.

ו. וכן אם נדרה שלא להנות לבריות אף על פי שאין הבעל בכלל יש לו להפר משום דברים שבינו לבינה, שלא יהיה זקוק להאכילה משלו בלבד. וכן אם אסרה הנתינה על אמה בלה, כגון כל היהודיים או כל הישמעאליים הרי זה יפר.

ז. האשה שאמרה לבעלה, הנאת תשמישי אסורה עליך אינו צריך להפר: הא למה זה דומה, לאוסר פרות חברו על בעל הפרות. וכן הוא שאמר לה, הנאת תשמישי אסורה עליך לא אמר כלום: מפני שהוא משעבד לה בשאר כסות ועונה, כמו שבארנו בהלכות אישות.

ח. אבל אם אמרה לו, הנאת תשמישך אסורה עלי צריך להפר; ואם לא הפר הרי זה אסור לשמשה, שאין מאכילין את האדם דבר האסור לו.

ט. אמרה יקדשו ידי לעושיהן, או שנדרה שלא יהנה במעשה ידיה אינו נאסר במעשה ידיה, מפני שידיה משעבדין לו: אף

על פי שאמרו השחרור והחמץ וההקדש מפקיעין השעבוד, חכמים עשו חזוק לשעבוד הבעל שאינה יכולה להפקיעו מפני שהוא מדבריהם. אבל צריך הוא להפר, שמא יגרשנה ותהיה אסורה לחזר לו.

י. נשבעה או נדרה שלא יחנה בה לא אבי בעלה, ולא אחיו ושאר קרוביו אינו יכול להפר; וכן אם נדרה שלא אתן מים לפני בהמתך, ותבן לפני בקרך, וכיוצא בדברים אלו שאין בהן ענוי, ואינן מדברים שבינו לבינה, ואינן ממלאכות שהיא חייבת בהן הרי זה אינו יכול להפר.

יא. יש לבעל ולאב להפר נדרים שעדין לא חלו, ולא נאסרה בהן. פיצד: כגון שאמרה היין אסור עלי, אם אלך למקום פלוני הרי זה מפר, אף על פי שעדין לא הלכה, ולא נאסרה. וכן כל כיוצא בזה.

יב. האב או הבעל שאינן שומעין אינן מפירין, אף על פי שהבעל מפר נדרים שלא שמען: הראוי לשמע, אין השמיעה מעכבת בו. השוטה אינו מפר, בין אב בין בעל. הקטן, אין לו אישות; לפיכך אינו מפר. והבעל מפר נדרי שתי נשיו, כאחת; וכן האב מפר נדרי שתי בנותיו, כאחת.

יג. הפרת נדרים כל היום, ואינה מעת לעת. פיצד: נדרה בתחלת ליל שני, הרי זה מפר כל אותו הלילה וכל יום שני; נדרה ביום שני בתחלת היום, מפר כל אותו היום. נדרה בסוף היום עם חשכה אם הפר לה עד שלא תחשך, מופר; ואם לא הפר לה עד שחשכה, אינו יכול להפר.

יד. ומה הוא זה שכתוב בתורה "מיום אל-יום" (במדבר ל, טו): ללמד שמפר בלילה, אם נדרה בלילה; וכן מפר כל היום, כמו שבארנו.

טו. נדרה ושתה כמה ימים, ואחר כך שמע האב או הבעל הרי זה מפר ביום שמעו, וכאלו נדרה בעת ששמע: שנאמר "ביום שמעו" (במדבר ל, ו; במדבר ל, יג), לא ביום נדרה בלבד.

טז. נערה מארסה שנדרה, ושמע אביה והפר לה, ולאחר ימים שמע הארוס, והפר ביום שמעו אין זה מופר: שנאמר "ואם-הניא אביה אתה, ביום שמעו" . . . ואם-היו תהיה לאיש, ונדריה עליה . . . ושמע אישה ביום שמעו" . . . (במדבר ל, ו-ח) הא למדת שאחר שהפר האב ושמע הארוס, הרי זה מפר ביום שמע האב. והוא הדין אם שמע ארוס והפר, ואחר כמה ימים שמע האב והפר ביום שמעו שאינו מופר.

יז. ומנין שבנערה מארסה הכתוב מדבר: שהרי הוא אומר למטה "ואם-בית אישה, נדרה" . . . ושמע אישה והחרש לה" . . . (במדבר ל, יא-יב) מכלל שאישה האמור למעלה ארוס, כמו שבארנו.

יח. שמע האב או הבעל, ושתק כדי לצערה אף על פי שלא היה בלבו לקים נדרה הואיל ועבר היום ולא הפר ולא בטל, נתקיימו נדריה.

יט. נדרה, והפר לה האב או הבעל, והיא לא ידעה שהפר, ועברה על נדרה או על שבועתה בזדון הרי זו פטורה, ואף על פי שנתכונה לאסור: הואיל ונעשה ההתר, פטורה; ועל זה

נֹאמַר "וְה'", יִסְלַח-לָהּ, כִּי-הֵנִיא אָבִיהָ, אֶתָּה" (במדבר ל,ו). וּמִכֵּין
אוֹתָהּ מִכַּת מַרְדּוֹת, מִפְּנֵי שְׁנֵת־כּוֹנֶה לְאִסּוּר.

ב. נִדְרָה וְעֵבְרָה עַל נִדְרָה, קֹדֶם שְׁיַפֵּר לָהּ אָבִיהָ אוֹ בַּעֲלָהּ אִף
עַל פִּי שְׁשָׁמַע בּוֹ בַּיּוֹם וְהִפֵּר לָהּ, הֲרִי זֶה חֵיבֵת עַל דְּבַר שְׁעֵבְרָה
בּוֹ : אִם מַלְקוֹת, מַלְקוֹת; וְאִם קֶרֶבֶן, קֶרֶבֶן.

בא. שָׁמַע נִדְרָה, וְשָׁתַק מִפְּנֵי שְׁלֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לָאֵב אוֹ
לְבַעַל לְהִפָּר, אוֹ שְׁיִדַּע שֵׁישׁ לָהֶן לְהִפָּר, אָבֵל לֹא יָדַע שְׁנִדֵּר זֶה
צָרִיךְ הִפָּרָה, וּלְאַחַר זְמַן יָדַע הֲרִי זֶה יָפֵר; וְשָׁעַת יִדְּיַעְתּוֹ כְּאִלּוּ
הִיא שָׁעַת הַנֶּדֶר אוֹ שָׁעַת שְׁמִיעָתוֹ, וַיִּפֹּר כָּל הַיּוֹם.

בב. נִדְרָה אֲשֶׁתּוֹ, וְסָבוּר שֶׁהִיא בֵּתוֹ וְהִפֵּר לָהּ עַל דַּעַת שֶׁהִיא
בֵּתוֹ, וְכֵן אִם נִדְרָה בְּנִזִּיר, וְסָבוּר שְׁנִדְרָה בְּקֶרֶבֶן וְהִפֵּר לָהּ עַל
דַּעַת שְׁנִדְרָה קֶרֶבֶן, אֶסְרָה עֲצָמָה בְּתֵאֲנִים, וְסָבוּר שְׁבַע־עֲנָבִים
וְהִפֵּר לָהּ עַל דַּעַת שֶׁהִנָּדֵר לְאִסּוּר הָעֲנָבִים צָרִיךְ לַחֲזוֹר וּלְהִפָּר
כְּשִׁידַע הַנֶּדֶר וְהַנּוֹדֶרֶת, לְשֵׁם הַנּוֹדֶרֶת הַזֹּאת וּלְשֵׁם הַנֶּדֶר הַזֶּה:
שְׁנֹאמַר "לֹא הֵנִיא אֶתָּה" (במדבר ל,יב), לְנוֹדֶרֶת עֲצָמָה; וְאוֹמַר
"וְשָׁמַע אָבִיהָ אֶת-נִדְרָהּ" (במדבר ל,ה), עַד שְׁיִדַּע אִיזָה נֶדֶר נִדְרָה.
וַיֵּשׁ לוֹ לְהִפָּר אוֹתוֹ, כָּל יוֹם הַיְּדִיעָה.